ΠΕΡΙΕΡΓΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

Η ΜΑΓΕΙΑ ΑΛΛΟΤΕ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

Τά μάγια κι' ἡ μάγισσες κατὰ τὴν ἀρχαιότητα. Τί γράφει ὁ Λουκιανός. Καὶ τί ἀναφέρει ἡ ἑταίρα Βακχίς. Πῶς γινόντουσαν τὰ μάγια. Τὰ συνεργεῖα τῆς μαγείας. Τί γίνεται στὴ Μακεδονία. Μάγια καὶ ζέρκια. Ἡ πατρὶς τῆς μαγειας. Ἡ μάγισσες τῆς Βρεττάνης. Τὰ μαγικά τους βιβλία. Πῶς εἶνε γραμμένα. Διάφορες συνταγές. Ἡ σκόνη ἀπ' τὰ κόκκαλα τῶν πεθαμένων. Τὸ μαγικὸ καραβί. Μιὰ περίεργη ἱστορία. κτλ. κτλ.

Ἡ μαγεία δὲν εἶνε, βέβαια, σημερινὴ ἐφεύρεσι. Τὰ μάγια τὰ ἤξεραν οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων καὶ κατέφευγαν συχνὰ σ' αὐτὰ κάθε φορὰ ποὺ ἤθελαν νὰ ἐκπληρωθῆ κάποια εὐχή τους ἢ νὰ πραγματοποιηθῆ κακμιὰ κατάρα τους. Πρὸ πάντων ὅμως τὰ μεταχειριζόντουσαν στὴ δεύτερη περίπτωσι, ὅταν διηλαδὴ ζητοῦσαν νὰ κάμουν κακὸ στοὺς ἐχθρούς των.

Ὁ Λουκιανὸς π. χ. ἀναφέρει ὅτι ἡ γυναῖκες τῆς ἐποχῆς του ἔκαναν ταχτικὰ χρῆσι φίλτρων, ἰδίως ἡ ἀνύπαντρες. Ἀλλὰ καὶ ἡ παντρεμένες, ποὺ ζήλευαν τοὺς συζύγους των καὶ ἤθελαν νὰ τοὺς κρατήσουν δικούς των, μόνο μὲ τὰ μάγια πίστευαν ὅτι μποροῦσαν νὰ τὸ κατορθώσουν αὐτό.

Κάποια ἀρχαία ἑταίρα, ἡ Βακχίς, μιλῶντας γιὰ μιὰ σύγχρονή της μάγισσα, λέει τὰ ἑξῆς:

«Τὰ μάγια τῆς εἶνε ἀλάνθαστα καὶ δὲν ζητάει μεγάλη ἀμοιβὴ γιὰ τὸν κόπο της. Μιὰ δραχμὴ καὶ ἕνα ψωμὶ τῆς φτάνουν καὶ τῆς παραφτάνουν.

»Χρειάζεται ὅμως νὰ ἔχης ἐκτὸς αὐτῶν ἕτοιμους ἑφτὰ ὀβολούς, τοὺς ὁποίους θὰ βάλης μεσα σ' ἕνα πιάτο μὲ ἀλάτι, καθὼς ἐπίσης καὶ μιὰ λαμπάδα καὶ λίγο θειάφι.

»Ἡ γυναῖκα αὐτὴ (δηλαδὴ ἡ μάγισσα) θὰ τὰ πάρη αὐτὰ μαζύ της καὶ θὰ σοῦ ἑτοιμάση ἐκεῖνο ποὺ ἐπιθυμεῖς. Χρειάζεται ὅμως ἀκόμα καὶ ἕνα ποτῆρι κρασί, τὸ ὁποῖο πρέπει νὰ πιῆ ἡ ἴδια ὡς τὸν πᾶτο.

»Γιὰ νὰ μὴ λείπη τέλος τίποτε ἀπὸ τὰ ἀπαραίτητα τῆς ἑτοιμασίας, πρέπει νὰ τῆς δώσης κατιτί ποὺ ἀνῆκε ἄλλοτε στὸ ἄντρα ποὺ θέλεις νὰ γοητέψης, π. χ. ἕνα παποῦτσι ἢ λίγα μαλλιὰ ἀπὸ τὸ κεφάλι του.

»Ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα τὰ παίρνει ἡ μάγισσα, τὰ καρφώνει σὲ ὡρισμένο μέρος καὶ ἀρχίζει νὰ τὰ θυμιατίζη μὲ θειάφι, ἐνῶ συγχρόνως ρίχνει ἀλάτι στὴ φωτιὰ προφέροντας τὰ ὀνόματα τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναίκας.

»Ἔπειτα βγάζει ἀπὸ τὸν κόρφο της ἕνα ραβδί, κάνει μ' αὐτὸ διάφορα σημεῖα στὸν ἀέρα καὶ προφέρει γρήγορα-γρήγορα μερικὲς μαγικὲς λέξεις, καθὼς καὶ ὀνόματα ξενικὰ καὶ ἀλλόκοτα...»

Φωτογραφία ἀριθμ. 15: Ὁ στρατηγὸς καὶ τέως δικτάτωρ κ. Θ. Πάγκαλος.

Αὐτὰ μᾶς λέει ἡ Βακχὶς γιὰ τὴν ἀμοιβὴ καὶ γιὰ τὸν τρόπο τῆς ἐργασίας τῶν μαγισσῶν τῆς ἐποχῆς της. Δυστυχῶς ὅμως οὔτε αὐτή, οὔτε κανένας ἄλλος ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους δὲν μᾶς ἀναφέρει τίποτε γιὰ τὰ ἀποτελέσματα ποὺ εἶχε ἡ μαγεία στὸν καιρό της.

Ἂν ὅμως συνιτεράνουμε ἀπὸ τὸν ἀριθμὸ τῶν μαγισσῶν ποὺ μᾶς διέσωσαν ὀνομαστικῶς οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς, φαίνεται πὼς ἦσαν ἀρκετὲς καὶ αὐτὸ δείχνει πὼς δὲν ἔθγαιναν ζημιωμένες ἀπὸ τὸ ἐπάγγελμά τους.

Ἐκεῖνο ποὺ μπορεῖ κανεὶς νὰ προσέξη καὶ νὰ ἐξαχριβώση μεταξὺ τῶν τότε καὶ τῶν σημερινῶν μαγισσῶν, εἶνε τὰ μέσα ποὺ χρησιμοποιοῦσαν καὶ τὰ ὁποῖα παρέμειναν ἀναλλοίωτα, ἂν καὶ πέρασαν τόσοι αἰῶνες ἀπὸ τότε.

Θειάφι μεταχειριζόντουσαν γιὰ τὰ μάγια τους καὶ τότε. θειάφι καὶ τώρα. Ἀλάτι ἔριχναν τότε στὴ φωτιά, ἀλάτι καὶ τώρα. Ἑφτὰ ὀβολοὺς ἔβαζαν τότε στὸ νερό, ἑφτὰ κουιὰ τώρα. Μαλλιὰ ἀπὸ τὸν ἄντρα ἔπαιρναν τότε, τὸ ἴδιο κάνουν καὶ τώρα.

* * *

Γιὰ τὰ μάγια στὰ διάφορα μέρη τῆς Παλαιᾶς Ἑλλάδος ἔχουν γραφεῖ ἀρκετὰ καὶ ἔχουν μάλιστα δημοσιευτεῖ καὶ ἀρκετὲς μελέτες. Γι' αὐτὸ λοιπὸν θὰ περιοριστοῦμε ν' ἀναφέρουμε μερικὰ μονάχα ἀπὸ τὰ μέρη τῆς Μακεδονίας.

Φωτογραφία ἀριθμ. 14: Ὁ διακεκριμένος ἠθοποιὸς κ. Ἐδμόνδος Φύρστ.

Ἐκεῖ ἡ γυναῖκες ἀποφεύγουν ὕστερ' ἀπ' τὸ λούσιμο νὰ βγαίνουν στὸ δρόμο, γιατὶ φοβοῦνται μήπως τὶς ρίξουν μάγια καὶ τὶς μαγέψουν.

Ἐπίσης ὅταν μιὰ γυναίκα κάνει ὅλο κορίτσια καὶ θέλει νὰ γεννήση ἀγόρια, πρέπει στὸν καιρὸ τῆς λεχωνιᾶς της νὰ βάλη σ'ἕνα γλύκισμα καὶ νὰ φάη ἑφτὰ φακὲς βρασμένες μέσα σὲ νερό.

Τὸ νερὸ ὅμως αὐτὸ πρέπει νὰναι παρμένο τὴν ὥρα ποὺ βρέχει, ἀπὸ τὴν ἀστρέχα ἑνὸς σπιτιοῦ, μέσα στὸ ὁποῖο κάθονται ὅλο γυναῖκες καὶ δὲν ὑπάρχει κανένας ἄντρας, ἢ ἀπὸ ἕνα αὐλάκι ποὺ θὰ τὄχουν δρασκελίσει ἑφτὰ γελάδες στὴ σειρά.

Ἀκόμα ὅταν μαγέψουν τὸ νερὸ καὶ βράσουν μέσα σ' αὐτὸ τὶς φακές, πρέπει νὰ ποῦν τὴν ἀκόλουθη ἐπωδό:

Ἡ κυρὰ-Φακὴ γέννησε φακὲς καὶ σερνικὸ δὲν βρῆκε
κι' ἡ φακὲς φακοῦλες κι' ἔτσι στὸν κόσμο ἔμεινε
τὸ θηλυκὸ ἐθήλιασε πηγὴ θηλυκομάνα.

Ἐπίσης πιστεύουν ὅτι ὅταν ἔχει βγάλει κανεὶς ἐξογκώματα στοὺς κόμπους τῶν χεριῶν καὶ τῶν ποδιῶν του, ἀρκεῖ νὰ τὰ τρίψη τρία Σάββατα στὴ σειρά, ποὺ νὰ μὴν ἔχουν φεγγάρι, μ' ἕνα κόκκαλο νεκροῦ παρμένο ἀπὸ παλιὸ νεκροταφεῖο. Ὑστερ' ἀπ' αὐτὲς τὶς... ἐντριβὲς τὸ χέρι ἢ τὸ πόδι γίνονται καλά.

* * *

Ἀλλὰ σὲ κανένα μέρος τῆς γῆς ἡ μαγεία δὲν ἔχει ἐκταθεῖ καὶ δὲν ἔχει ἐπικρατήσει τόσο πολὺ ὅσο στὴ Βρεττάνη, τὴ γνωστὴ ἐπαρχία τῆς Γαλλίας.

Στὴ Βρεττάνη ὑπάρχουν ἀκόμη ἀρκετοὶ μάγοι, οἱ ὁποῖοι ἰσχυρίζονται ὅτι τὰ βιβλία, τὰ ὁποῖα συμβουλεύονται γιὰ νὰ παρασκευάσουν τὰ μάγια τους δὲν τὰ εἶδε ποτὲ κανένας, ἔχουν τὸ μέγεθος ἀνθρώπων καὶ εἶνε γραμμένα σὲ μαῦρο χαρτὶ καὶ μὲ κόκκινα γράμματα.

Λὲν ἀκόμη ὅτι θὰ συμβῆ μεγάλη δυστυχία σὲ κεῖνον ποὺ θὰ θελήση νὰ ἰδῆ τὰ βιβλία αὐτά. Μόλις τ' ἀνοίξει, θὰ ἰδῆ νὰ γράφωνται μέσα τὰ ροιζιὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ κατατρομαγμένος ὅπως θἆναι, θὰ λησμονήση νὰ τὰ κλείση. Καὶ τότε θὰ πέσουν ὅλες ἡ συμφορὲς τοῦ κόσμου στὸ κεφάλι του.

Στὴ Βρεττάνη ἡ γρηᾶς μάγισσες συντηροῦνται ἀποκλειστικὰ ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Κάθε βράδυ, μόλις νυχτώση, περνοῦν τὰ σπίτια τοῦ χωριοῦ καὶ μαζεύουν τρόφιμα καὶ χρήματα, τὰ ὁποῖα κανένας δὲν ἔχει τὸ θάρρος νὰ τοὺς ἀρνηθῆ.

Τὶς μαγικὲς συνταγές των οἱ μάγοι τὶς φυλᾶνε ὅσο μποροῦν μυστικὲς καὶ τὶς ξέρουν μονάχα αὐτοί. Ἐλάχιστες ἀπ' αὐτὲς εἶνε γνωστές, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ παρακάτω:

Ὅταν θέλεις νὰ πεθάνη ὁ ἐχθρός σου, παίρνεις σκόνη ἀπὸ τὸν τάφο ἑνὸς πεθαμένου, μιὰ νύχτα ποὺ θἄχη βγεῖ καινούργιο φεγγάρι, τὴν ἀνακατεύεις μὲ κάμποσο ἀχρησιμοποίητο κερί, μὲ ξύσματα ἀπὸ νύχια καὶ μὲ μιὰ σκοτωμένη ἀράχνη. Ἀφοῦ λοιπὸν ἑτοιμάσεις αὐτὸ τὸ μίγμα, παραμονεύεις νὰ βρῆς τὴν κατάλληλη στιγμὴ καὶ τὸ ρίχνεις κρυφὰ στὴν τσέπη τοῦ ἐχθροῦ σου. Μέσα στὸν ἴδιο χρόνο θἆναι πεθαμένος!

Ἐπίσης ἡ μάγισσες στὴ Βρεττάνη συνηθίζουν κατὰ τὰ μεσάνυχτα νὰ μπαίνουν σ' ἕνα ἱστιοφόρο καὶ νὰ ξανοίγωνται στὸ πέλαγο, γιὰ νὰ συναντήσουν τὸ Σατανᾶ.

Λένε σχετικῶς ὅτι κάποιος ναυτικὸς εἶχε ἀνταμώσει κάποτε ἕνα τέτοιο ἱστιοφόρο, καὶ τὴν ἄλλη μέρα ἔπεσε ἀπ' τὸ κατάρτι τοῦ καραβιοῦ του καὶ πέθανε.

Φωτογραφία ἀριθμ. 16: Ὁ γνωστὸς λογογράφος καὶ ἱστορικὸς κ. Θεόδ. Βελλιανίτης.

Ἡ φωτογραφίες τῆς σελίδος αὐτῆς, εἶνε ἡ γνωστὲς τοῦ Διαγωνισμοῦ μας, μὲ τὰ ὀνόματα τῶν εἰκονιζομένων.